

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pedagog szkolny (235912)

**Specjaliści nauczania i wychowania
gdzie indziej niesklasyfikowani**

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pedagog szkolny

(235912)

**Specjaliści nauczania i wychowania
gdzie indziej niesklasyfikowani**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pedagog szkolny (235912)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [80]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/nauczyciel-edukacja-606091> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	6
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	8
2.7. Zawody pokrewne.....	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie zadań pedagogicznych w szkołach różnego typu	10
3.3. Kompetencje społeczne	13
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	13
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	18
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Pedagog szkolny 235912

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Dydaktyk.
- Edukator.
- Wychowawca.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2359 Teaching professionals not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja P – Edukacja.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Anna Jawor-Joniewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Marta Kucińska – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3, Gdańsk.
- Agata Zawistowska – Gdański Uniwersytet Medyczny, Gdańsk.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Marlena Gautam – Centrum Edukacji Dorosłych, Tczew.
- Danuta Jasińska – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Płock.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Jolanta Porębska – Uczelnia Łazarskiego, Warszawa.
- Urszula Przystalska – Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu, Wrocław.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Pedagog szkolny zajmuje się organizacją i udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w publicznych i prywatnych przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych¹¹ w celu zapewnienia harmonijnego rozwoju psychicznego i efektywnego uczenia się.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Pedagog szkolny dba o wszechstronny rozwój ucznia, organizuje i prowadzi wszelkiego rodzaju zajęcia o charakterze integracyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym. Jest koordynatorem działalności profilaktycznej na terenie szkoły oraz inicjatorem i autorem programów związanych ze sferą opiekuńczo-wychowawczą. Prowadzi konsultacje dla nauczycieli, wychowawców i rodziców, pełniąc rolę osoby wspierającej w rozwiązywaniu trudnych sytuacji wychowawczych. Pomaga w wyborze szkoły i zawodu. Częstą formą pracy jest poradnictwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów.

W obszarze zainteresowań zawodowych pedagoga szkolnego znajduje się poznanie środowiska życia uczniów, ich potrzeb, uzdolnień, możliwości intelektualnych, a także trudności, na jakie uczeń natrafia w trakcie nauki szkolnej. Pedagog szkolny współpracuje z wychowawcami i nauczycielami w rozwiązywaniu problemów ucznia. Wskazuje, sugeruje rodzicom/opiekunom uczniów wnioskowanie o przeprowadzenie badania specjalistycznego, m.in.: psychologicznego, psychiatrycznego czy logopedycznego. Diagnostyka potrzeb uczniów oraz określa potrzebę wprowadzenia zajęć reedukacyjnych. Gdy zaistnieje taka potrzeba, kontaktuje się z policją, kuratorami sądowymi lub sądem rodzinnym i dla nieletnich.

Praca pedagoga szkolnego opiera się przede wszystkim na rozmowach z uczniami, rodzicami, nauczycielami oraz specjalistami spoza szkoły. Dzięki nim pedagog może poznać przyczyny trudności i problemy uczniów, pomóc w ich rozwiązywaniu, rozwijać umiejętności wychowawcze rodziców i nauczycieli. Pracownik w tym zawodzie przygotowuje opinię dla innych placówek (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, policja, sąd). W ramach godzin wychowawczych i zastępstw prowadzi prelekcje i dyskusje z dziećmi i młodzieżą na ważne i interesujące ich zagadnienia. Zajmuje się też edukacją zdrowotną.

Ponadto, pedagog szkolny wykonuje zadania z zakresu udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, polegające na wspieraniu nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów zatrudnionych w szkołach w zakresie: rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów. Wspomaga też w rozpoznawaniu barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **pedagog szkolny** wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- rozpoznawaniu możliwości psychofizycznych oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia,
- współpracowaniu z wychowawcami klas w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb uczniów oraz analizowaniu przyczyn niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych,
- wspieraniu uczniów z wybitnymi uzdolnieniami,
- analizowaniu wyników nauczania oraz ocenie z zachowania uczniów,
- prowadzeniu rozmów z rodzicami oraz wywiadów środowiskowych,
- określaniu form i sposobów udzielania pomocy uczniom, poprzez wydawanie opinii i zaleceń dotyczących stymulowania rozwoju, pokonywania przez uczniów trudności rozwojowych oraz nadrabiania zaległości programowych,
- wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- podejmowaniu działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- współdziałaniu z organem prowadzącym szkołę oraz policją i sądami w przypadkach wykroczeń uczniów,
- organizowaniu różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- występowaniu do dyrektora szkoły, po uzyskaniu zgody rodziców (opiekunów prawnych), o zorganizowanie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych lub socjoterapeutycznych dla dzieci wymagających takiej pomocy,
- współorganizowaniu zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli nauczania specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych, w tym: w klasach integracyjnych oraz dla dzieci objętych nauczaniem indywidualnym,
- udzielaniu pomocy pedagogicznej uczniom realizującym indywidualny program lub tok nauki,
- wspieraniu nauczycieli i rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne ucznia,
- udzielaniu i organizowaniu wsparcia dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów zatrudnionych w szkołach w zakresie rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów,
- wspieraniu uczniów, metodami aktywnymi, w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i w planowaniu kariery zawodowej,
- podejmowaniu działań na rzecz uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, m.in. poprzez organizowanie opieki oraz pomocy materialnej,
- współdziałaniu z instytucjami i organizacjami pozaszkolnymi udzielającymi wsparcia materialnego,
- współpracowaniu z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi poradniami specjalistycznymi w zakresie konsultacji metod i form pomocy udzielanej uczniom oraz w zakresie specjalistycznej diagnozy potrzeb i możliwości dziecka,
- prowadzeniu dokumentacji, tj. dziennika pedagoga oraz teczek poszczególnych uczniów (dzieci i młodzieży), zawierających dokumentację prowadzonych zadań i czynności uzupełniających,
- zajmowaniu się edukacją prozdrowotną i promocją zdrowia wśród uczniów, nauczycieli i rodziców,
- prowadzeniu zajęć specjalistycznych o charakterze terapeutycznym (o ile posiada przygotowanie specjalistyczne, np. z terapii pedagogicznej, logopedii, socjoterapii).

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Pedagog szkolny pracuje przede wszystkim w budynku szkoły, przyjmując swoich rozmówców (uczniów, rodziców i nauczycieli) w wyznaczonym pomieszczeniu. Prowadzi obserwacje i konsultacje także poza swoim gabinetem oraz odbywa wizyty np. w sądzie, poradni psychologiczno-pedagogicznej czy internacie, w którym mieszkają uczniowie. Praca nie jest rutynowa, osoba wykonująca ten zawód musi umieć samodzielnie organizować swoje stanowisko pracy, zadania i czas pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Pedagog szkolny w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- komputer z typowym oprogramowaniem biurowym lub dedykowanym oprogramowaniem umożliwiającym przygotowywanie prezentacji, zbieranie materiałów i danych niezbędnych do planowania i realizacji pracy,
- oprogramowanie do przeglądania zasobów internetu, wysyłania i odbierania poczty elektronicznej,
- typowe urządzenia biurowe, takie jak drukarkę, ksero, faks, skaner,
- telefon stacjonarny i komórkowy.

Organizacja pracy

Pedagog szkolny pracuje zarówno indywidualnie, jak i współpracuje np. z psychologiem, wychowawcą, terapeutą czy dyrektorem placówki, ustalając działania wobec podopiecznych. Prowadzi rozmowy indywidualne, konsultacje, obserwacje, zajęcia lekcyjne, zatem jego praca wiąże się z częstymi i intensywnymi kontaktami interpersonalnymi.

W zależności od miejsca zatrudnienia pedagog szkolny pracuje od ok. 20 do 40 godzin tygodniowo. Pełni także dyżury, podczas których dostępny jest dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Musi także dostosowywać się do terminów i godzin pracy obowiązujących w różnych instytucjach, np. poradni czy sądzie. Specyfika pracy pedagoga obciąża go niekiedy do poświęcenia swojego czasu wolnego (np. w weekendy) w sytuacji, gdy dany temat jest pilny i wymaga szybkiej reakcji.

Pedagog szkolny musi być osobą dyskretną. Nie wolno mu ujawniać treści rozmów, z wyjątkiem sytuacji, w których zagrożone jest zdrowie lub życie podopiecznego. W sytuacjach kryzysowych od jego zachowania i decyzji może zależeć zdrowie i bezpieczeństwo podopiecznych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Wykonywanie pracy w zawodzie **pedagog szkolny** nie wiąże się z występowaniem specyficznych zagrożeń dla zdrowia. Osoba zatrudniona w tym zawodzie może być jednak narażona na następujące zagrożenia:

- psychofizyczne (agresywne zachowanie podopiecznych lub ich rodziców),
- przewlekłe schorzenia narządów mowy,
- zaburzenia emocjonalne lub nerwice spowodowane częstymi i powtarzającymi się sytuacjami stresowymi,
- akustyczne – hałas podczas zajęć z wychowankami, który utrudnia koncentrację.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **pedagog szkolny** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- rozróżnianie barw,
- zmysł równowagi,
- zręczność rąk i palców,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia pedagogiczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- łatwość wypowiedzania się w mowie i w piśmie,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności do drugiej,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność motywowania siebie,
- zdolność motywowania podopiecznych,
- zdolność analizowania i systematyzowania złożonych problemów,
- zdolność skutecznego przekonywania,
- zdolność rozwiązywania konfliktów,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- komunikatywność,
- asertywność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- samodzielność,
- dyspozycyjność,
- gotowość do współdziałania,
- odporność emocjonalna,
- odpowiedzialność za innych,
- empatia,
- serdeczność,
- kontrolowanie własnych emocji,
- radzenie sobie ze stresem,
- dbałość o jakość pracy,
- wytrwałość i cierpliwość,

- gotowość do dzielenia się wiedzą,
- gotowość do ustawicznego uczenia się.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Najważniejszymi wymaganiami stawianymi **pedagogowi szkolnemu** jest sprawność narządu słuchu i wzroku. Ze względu na charakter pracy (kontakt osobisty i rozmowy z ludźmi), pedagogiem szkolnym nie może zostać osoba z wadami wymowy, np. jąkająca się czy mówiąca niewyraźnie. Dodatkowo, ze względu na konieczność współpracy z różnymi instytucjami, pedagog szkolny musi być w stanie się przemieszczać.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **pedagog szkolny** niezbędne jest ukończenie studiów I stopnia (do wykonywania zawodu w przedszkolach i szkołach podstawowych) lub studiów II stopnia na kierunku pedagogika (do pracy we wszystkich typach szkół) lub ukończenie dowolnych studiów wyższych i studiów podyplomowych w zakresie prowadzonych zajęć oraz posiadanie przygotowania pedagogicznego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pedagog szkolny musi posiadać wykształcenie wyższe pedagogiczne.

Ponadto od osób wykonujących ten zawód pracodawcy z reguły oczekują:

- udokumentowanego doświadczenia w pracy z dziećmi i młodzieżą,
- świadectwa ukończenia studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub rodzaju placówki,
- świadectwa ukończenia dedykowanych kursów kwalifikacyjnych, np. pedagogiki opiekuńczej i wychowawczej lub resocjalizacyjnej,
- certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w szkoleniach i konferencjach w zakresie pedagogiki ogólnej i specjalnej,
- certyfikatów poświadczających odbycie zajęć z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego dla nauczycieli / pedagogów szkolnych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzenie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

W zawodzie **pedagoga szkolnego** pracującego w placówkach niepublicznych możliwość awansu zawodowego uzależniona jest od wielkości danej placówki, a także obowiązującej w niej struktury organizacyjnej. Pracownik w tym zawodzie może budować swoją karierę w kierunku eksperckim lub

kierowniczym. Rozwój kompetencji pozwala rozwijać pedagogowi karierę w ramach jednej organizacji i komórki organizacyjnej, przejście do innych jednostek w obrębie danej placówki lub pomiędzy placówkami.

W placówkach publicznych oraz niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych ścieżkę awansu zawodowego nauczycieli¹ wyznacza Karta Nauczyciela². Pedagog szkolny może kolejno zostać:

- nauczycielem kontraktowym⁷,
- nauczycielem mianowanym⁸,
- nauczycielem dyplomowanym⁶.

W ramach kierowniczej ścieżki awansu pracownik wykonujący ten zawód może awansować na stanowisko:

- zastępcy dyrektora,
- dyrektora, jeżeli ukończy studia podyplomowe z zakresu zarządzania w oświacie¹⁰.

Pedagog szkolny może ponadto przystąpić do konkursu na pełnienie funkcji:

- doradcy metodycznego,
- konsultanta w ośrodkach doskonalenia nauczycieli (powiatowych, wojewódzkich i centralnym).

Ma także możliwość starania się o zatrudnienie we władzach oświatowych: samorządowych, w kuratoriach oświaty⁵ oraz w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (w roku 2018) metodą potwierdzenia kompetencji w zawodzie **pedagog szkolny** jest ukończenie wyższych studiów (I i II stopnia, podyplomowych lub doktoranckich) na kierunku pedagogika.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **pedagog szkolny** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Nauczyciel doradca metodyczny	235105
Nauczyciel konsultant	235905
Nauczyciel psycholog	235908
Nauczyciel specjalista terapii pedagogicznej	235909
Pedagog animacji kulturalnej	235911
Pedagog specjalny	235919
Pedagog	235921
Pedagog mediów	235922

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **pedagog szkolny** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów, wspieranie ich oraz analizowanie przyczyn ich niepowodzeń szkolnych.
- Z2 Określanie form i sposobów wsparcia oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, dopasowanej do rozpoznanych potrzeb.
- Z3 Organizowanie i prowadzenie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców i nauczycieli.
- Z4 Podejmowanie działań wychowawczych i profilaktycznych (w tym wspieranie działań nauczycieli) wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki.
- Z5 Planowanie i koordynowanie zadań realizowanych przez szkołę na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie wyboru przez uczniów kierunku kształcenia i zawodu, w przypadku, gdy w szkole nie jest zatrudniony doradca zawodowy.
- Z6 Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych, w tym działanie na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie zadań pedagogicznych w szkołach różnego typu

Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie zadań pedagogicznych w szkołach różnego typu obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów, wspieranie ich oraz analizowanie przyczyn ich niepowodzeń szkolnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Terminologię używaną w pedagogice, jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych; • Koncepcje dotyczące człowieka i jego rozwoju: filozoficzne, psychologiczne i społeczne; • Zasady projektowania i prowadzenia badań w pedagogice; • Specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki (główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych i humanistycznych); • Metody rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych uczniów; • Metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować terminologię z zakresu pedagogiki; • Obserwować, analizować i interpretować rozwój uczniów; • Projektować i przeprowadzać badania pedagogiczne; • Opracowywać wnioski i zalecenia do pracy dotyczące uczniów przy zastosowaniu wiedzy przedmiotowej i metodologicznej z zakresu pedagogiki; • Rozpoznawać indywidualne potrzeby rozwojowe, intelektualne, psychofizyczne i edukacyjne uczniów; • Określać zdolności i predyspozycje uczniów poprzez obserwację, testy, ankiety.

Z2 Określanie form i sposobów wsparcia oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, dopasowanej do rozpoznanych potrzeb	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Kanały i techniki komunikacji; • Cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych; • Specyfikę funkcjonowania uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi oraz zasady tworzenia spersonalizowanych programów kształcenia; • Zasady prowadzenia poradnictwa edukacyjno-zawodowego; • Zasady funkcjonowania <u>Kolegium pracowników służb społecznych</u>³; • Innowacyjne formy edukacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, edukacji, <u>wychowania</u>¹⁴ i rozwoju, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych; • Współpracować z odpowiednimi organizacjami i instytucjami edukacyjnymi, wychowawczymi, opiekuńczymi, terapeutycznymi, kulturowymi i pomocowymi; • Diagnozować potrzeby, możliwości, zdolności każdego ucznia oraz projektować i realizować spersonalizowane programy kształcenia i wychowania; • Udzielać porad w zakresie kształtowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej; • Współpracować z Kolegium pracowników służb społecznych; • Stosować innowacyjne formy edukacji.

Z3 Organizowanie i prowadzenie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców i nauczycieli	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy kształcenia i wychowania (biologiczne, psychologiczne, społeczne, filozoficzne); • Procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłócenia; • Działalność osób uczestniczących w procesach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych; • Zagadnienia międzykulturowe, umożliwiające pracę z osobami pochodzącymi z różnych kręgów kulturowych i posiadających słabą znajomość języka polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułować wnioski, opracowywać i prezentować wyniki oraz wskazywać kierunki dalszych działań w oparciu o podstawy kształcenia i wychowania; • Komunikować się w sposób jasny i zgodny z zasadami komunikacji interpersonalnej; • Współpracować z pozostałymi specjalistami z dziedziny edukacji, kultury i psychologii; • Pracować w środowiskach wielokulturowych.

Z4 Podejmowanie działań wychowawczych i profilaktycznych (w tym wspieranie działań nauczycieli) wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Metody kształtowania, interpretowania i analizowania strategii pedagogicznych; • Zasady opracowywania planu dydaktyczno-wychowawczego szkoły; • Metody udzielania pomocy i umożliwiania uczniom wymagającym szczególnej opieki udziału w zajęciach sportowych, turystycznych itp.; 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizować, interpretować oraz projektować strategie działań pedagogicznych; • Uczestniczyć w opracowywaniu planu dydaktyczno-wychowawczego szkoły; • Stwarzać uczniom wymagającym szczególnej opieki i pomocy wychowawczej możliwości udziału w zajęciach sportowych, turystycznych, rekreacyjnych oraz w innych zorganizowanych

<ul style="list-style-type: none"> • Edukację prozdrowotną; • Edukację z zakresu profilaktyki uzależnień; • Strukturę i funkcje systemu oświaty¹³; • Podstawy prawa oświatowego, niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych; • Prawa dziecka; • Prawa i obowiązki nauczycieli; • Regulaminy wewnątrzszkolne. 	<p>formach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzić edukację prozdrowotną i promocję zdrowia wśród uczniów, nauczycieli i rodziców; • Prowadzić edukację z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży; • Stosować strukturę i identyfikować poszczególne funkcje systemu oświaty; • Stosować podstawy prawa oświatowego niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych; • Dbać o przestrzeganie praw dziecka; • Dbać o przestrzeganie praw i obowiązków nauczyciela; • Dbać o przestrzeganie regulaminów wewnątrzszkolnych.
--	---

Z5 Planowanie i koordynowanie zadań realizowanych przez szkołę na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie wyboru przez uczniów kierunku kształcenia i zawodu, w przypadku, gdy w szkole nie jest zatrudniony doradca zawodowy

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Elementy doradztwa edukacyjno-zawodowego; • Rozwój człowieka, metody identyfikowania mocnych stron uczniów; • Metody kształtowania kreatywności u uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielać pomocy uczniom w prawidłowym wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia; • Dostrzegać i rozwijać mocne strony uczniów; • Kształtować kreatywność, innowacyjność oraz umiejętność krytycznego myślenia, zarówno podczas samodzielnego działania, jak i podczas pracy w grupie.

Z6 Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych, w tym działanie na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy etyki; • Podstawy wiedzy z zakresu mediacji i interwencji kryzysowej; • Sposoby i organizację przyznawania pomocy materialnej; • Zasady działania systemu zasiłkowego i stypendialnego w placówce oświatowej; • Organizacje i programy udzielające wsparcia materialnego uczniom; • Organizacje i programy społeczne oferujące pomoc dzieciom zagrożonym wykluczeniem, przemocą i opuszczeniem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzegać i analizować dylematy etyczne; • Udzielać wskazówek uczniom oraz ich rodzicom pomocnych w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych; • Organizować opiekę i pomoc materialną dla uczniów; • Współdziałać z organizacjami i instytucjami pozaszkolnymi udzielającymi wsparcia materialnego (np. ośrodkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, instytucjami samorządowymi i in.); • Organizować pomoc dla dzieci zagrożonych wykluczeniem, przemocą i opuszczeniem.

3.3. Kompetencje społeczne

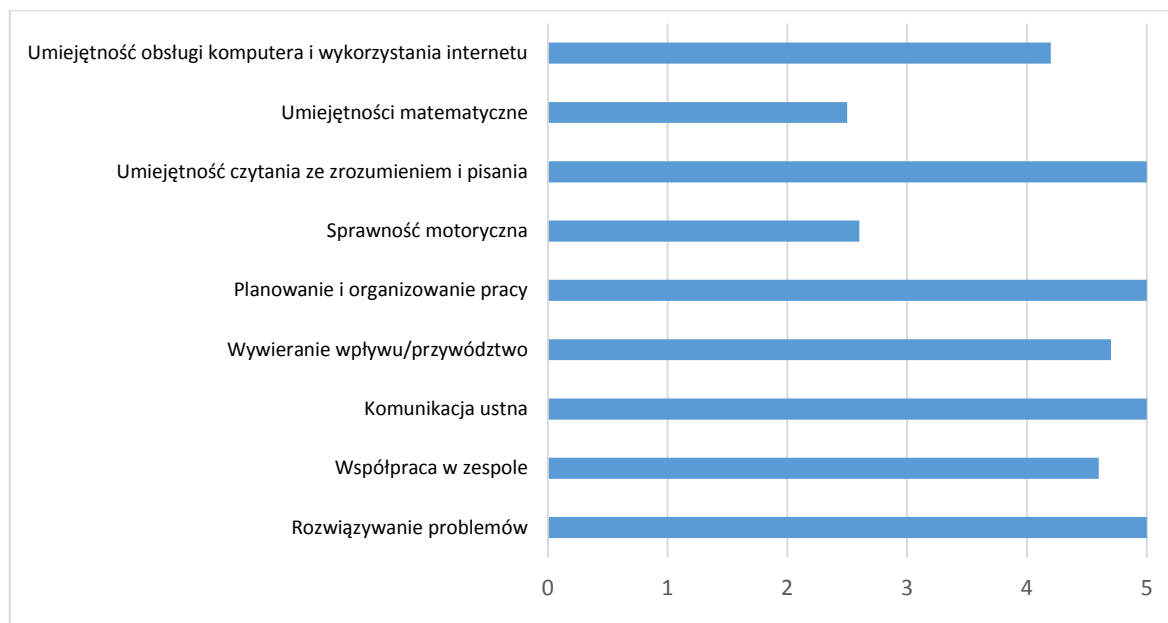
Pracownik w zawodzie **pedagog szkolny** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki własnych działań edukacyjno-wychowawczo-opiekuńczych i podjętych decyzji.
- Podejmowania działań pedagogicznych oraz wyzwań zawodowych w środowisku społecznym, w którym funkcjonuje.
- Kierowania się zasadami etyki zawodowej, w tym przestrzegania zasad uczciwości, rzetelności, poufności.
- Dostrzegania dylematów etycznych związanych z pracą własną i innych osób.
- Komunikowania się z uczniami, rodzicami, innymi nauczycielami, pracownikami instytucji pedagogicznych, instytucji kultury.
- Prowadzenia współpracy w zespole w środowisku szkolnym oraz prowadzenia działań z zakresu pedagogiki dla rodziców i opiekunów.
- Budowania swojego autorytetu poprzez relacje oparte na szacunku, akceptacji i konsekwencji.
- Uczestniczenia w sposób aktywny w działalności organizacji i instytucjach realizujących działania pedagogiczne.
- Rozwijania kompetencji osobistych i zawodowych, w tym ustawicznego kształcenia⁴ i podwyższania swoich kwalifikacji.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **pedagog szkolny**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **pedagog szkolny**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **pedagog szkolny** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pedagog szkolny jest zawodem powszechnie wykonywanym we wszystkich regionach kraju, zarówno w miastach, jak i na terenach wiejskich. Najczęściej pedagodzy szkolni znajdują zatrudnienie w instytucjach samorządowych, placówkach oświatowych oraz organizacjach pozarządowych. Zazwyczaj są to:

- szkoły,
- pozostałe placówki oświatowe, w tym szkolne schroniska młodzieżowe, umożliwiające rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania,
- placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
- zakłady poprawcze,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- jednostki nadzoru pedagogicznego,
- różnorodne organizacje pozarządowe.

Informacje o ofertach pracy dla pedagogów szkolnych są publikowane m.in. na stronach kuratoriów oświaty w tzw. Banku Ofert Pracy dla Nauczycieli.

Obecnie (2018 r.) zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie jest względnie stałe, co wynika z jego ścisłego powiązania z liczbą funkcjonujących szkół.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**:
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (w 2018 r.) podjęcie pracy w zawodzie **pedagoga szkolnego** wymaga ukończenia studiów I lub II stopnia na kierunku pedagogika. Studia z tego zakresu oferują liczne szkoły wyższe na terenie całej Polski (publiczne i niepubliczne) na kierunkach z obszaru nauk społecznych oraz na studiach podyplomowych. W celu pogłębienia wiedzy z obszaru pedagogiki osoba wykonująca ten zawód może także kształcić się na studiach doktoranckich z tego zakresu.

Szkolenie

Pedagog szkolny może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, biorąc udział w szkoleniach organizowanych przez:

- Ośrodek Rozwoju Edukacji,
- firmy szkoleniowe, organizacje zawodowe oraz szkoły wyższe (prywatne i publiczne);
- instytucje zatrudniające pedagogów szkolnych (np. szkolenia stanowiskowe, oferowanie uczestnictwa w konferencjach, seminariach, sympozjach tematycznych).

Szkolenia takie mogą np. dotyczyć profilaktyki cyberprzemocy w szkole, profilaktyki uzależnień czy modelu pracy z dzieckiem z ADHD.

Organizatorzy szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Pedagog szkolny może również doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury oraz czasopism branżowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **pedagoga szkolnego** wynosi średnio 3300 zł brutto miesięcznie. Połowa pracowników w tym zawodzie otrzymuje wynagrodzenie w granicach od 2600 zł do 4100 zł brutto miesięcznie. Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód pedagoga szkolnego uzależniony jest m.in. od:

- posiadanych kompetencji,
- regionu Polski,
- zajmowanego stanowiska,
- typu pracodawcy,
- wielkości aglomeracji (różnice między wsią a miastem),
- stażu pracy.

W przypadku osób wykonujących ten zawód w placówkach publicznych zarobki utrzymują się na podobnym poziomie, jak wynagrodzenia nauczycieli. Minimalne płace nauczycieli ustalane są w oparciu o Kartę Nauczyciela w zależności od ich stażu pracy i posiadanych kwalifikacji oraz uzyskanego stopnia awansu zawodowego. Zarobki magistra z przygotowaniem pedagogicznym¹² nauczyciela stażysty⁹ w 2018 r. wynosiły co najmniej 2417 zł brutto, nauczyciela kontraktowego – 2487 zł brutto, a nauczyciela mianowanego – 2824 zł brutto. Nauczyciel dyplomowany zarabiał 3317 zł brutto. Pedagogom szkolnym zatrudnionym w jednostkach budżetowych przysługuje prawo do trzynastej pensji. Otrzymują oni także dodatki, np. stażowy, motywacyjny, wiejski (przysługujący nauczycielowi zatrudnionemu na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5000 mieszkańców) czy za wychowawstwo.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **pedagog szkolny** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szkłami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- dysfunkcją słuchu (03-L), jeśli posiadana wada po skorygowaniu aparatem słuchowym nie utrudnia skutecznej komunikacji.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 967).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. poz. 1574).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1578, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 1575, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (t.j. Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Chojak M.: Neuropedagogika, neuroedukacja i neurodydaktyka. Diffin, Warszawa 2019.
- Deptuła M. (red.): Diagnostyka pedagogiczna i profilaktyka w szkole i środowisku lokalnym. Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2004.
- Hejnicka-Bezwińska T.: Pedagogika ogólna. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
- Łobocki M.: Teoria wychowania w zarysie. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010.
- Milerski B., Śliwerski B.: Pedagogika. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2000.
- Okoń W.: Nowy słownik pedagogiczny. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1998.
- Polk Lillard P.: Montessori. Nowoczesne podejście. Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2019.
- Pyter M., Balicki A.A.: Leksykon prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym. 100 podstawowych pojęć. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014.
- Skałbana B.: Diagnostyka pedagogiczna. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2011.
- Śliwerski B.: Pedagogika. Tom 4 Subdyscypliny i dziedziny wiedzy o edukacji. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2010.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Akademia Pedagogiki Specjalnej: <http://www.aps.edu.pl>
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Komitet Nauk Pedagogicznych PAN: <http://www.knped.pan.pl>
- Ministerstwo Edukacji Narodowej: <https://men.gov.pl>
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego: <https://www.nauka.gov.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Polskie Towarzystwo Pedagogiczne: <http://www.ptp-pl.org/pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Awans zawodowy nauczycieli	Sformalizowany i określony w przepisach prawa proces podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli, służący ich rozwojowi osobowemu i poprawie jakości funkcjonowania zatrudniających ich placówek w systemie oświaty.	Pyter M., Balicki A.A.: Leksykon prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym. 100 podstawowych pojęć. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014
2	Karta Nauczyciela	Ustawa regulująca prawa i obowiązki nauczycieli. Jest ona pragmatyką zawodową, co oznacza, że przy regulacji stosunku pracy osób jej podlegających, ma ona pierwszeństwo przed Kodeksem pracy.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19820030019/U/D19820019Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]
3	Kolegium pracowników służb społecznych	Instytucja edukacyjna kształcąca kandydatów w zawodzie pracownik socjalny oraz w zakresie organizacji pomocy społecznej, w systemie stacjonarnym lub niestacjonarnym.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU2017000059/O/D20170059.pdf [dostęp: 31.10.2018]
4	Kształcenie ustawiczne	Kształcenie realizowane w szkołach dla dorosłych, a także uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w odniesieniu do bezrobotnych, poszukujących pracy, pracowników i pracodawców.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]
5	Kuratorium oświaty	Państwowa jednostka budżetowa sprawująca nadzór pedagogiczny nad szkołami. Kieruje nią kurator oświaty, który w imieniu wojewody, wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty określone w ustawie i przepisach odrębnych na obszarze województwa, a w szczególności: sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, innymi formami wychowania przedszkolnego, szkołami, placówkami oraz kolegium pracowników służb społecznych, które znajdują się na obszarze danego województwa.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU2017000059/O/D20170059.pdf [dostęp: 31.10.2018]
6	Nauczyciel dyplomowany	Nauczyciel, który uzyskał decyzję administracyjną o nadaniu mu stopnia nauczyciela dyplomowanego w systemie awansu zawodowego nauczycieli i jest zatrudniony w systemie oświaty. Jest to wyższy stopień awansu zawodowego niż stopień nauczyciela mianowanego.	Pyter M., Balicki A.A.: Leksykon prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym. 100 podstawowych pojęć. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014

INFORMACJA O ZAWODZIE – Pedagog szkolny 235912

7	Nauczyciel kontraktowy	Nauczyciel, który uzyskał decyzję administracyjną o nadaniu mu stopnia nauczyciela kontraktowego w systemie awansu zawodowego nauczycieli i jest zatrudniony w systemie oświaty. Jest to wyższy stopień awansu zawodowego niż stopień nauczyciela stażysty i stopień niższy niż stopień nauczyciela mianowanego.	Pyter M., Balicki A.A.: Leksykon prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym. 100 podstawowych pojęć. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014
8	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel, który uzyskał decyzję administracyjną o nadaniu mu stopnia nauczyciela mianowanego w systemie awansu zawodowego nauczycieli i jest zatrudniony w systemie oświaty. Jest to wyższy stopień awansu zawodowego niż stopień nauczyciela kontraktowego i stopień niższy niż stopień nauczyciela dyplomowanego.	Pyter M., Balicki A.A.: Leksykon prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym. 100 podstawowych pojęć. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014
9	Nauczyciel stażysta	W polskim systemie awansu zawodowego nauczycieli jest to osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje do pracy w charakterze nauczyciela, ale nieposiadająca innego stopnia tego awansu.	Pyter M., Balicki A.A.: Leksykon prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym. 100 podstawowych pojęć. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014
10	Oświata	Działalność polegająca na upowszechnianiu wykształcenia ogólnego i zawodowego oraz realizowaniu zadań wychowawczych w celu zapewnienia jednostkom wszechstronnego rozwoju i pomyślnej egzystencji, a społeczeństwu więzi kulturalnych łączących jego przeszłość historyczną z teraźniejszością i budową pomyślnej przyszłości.	Okoń W.: Nowy słownik pedagogiczny. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1998
11	Placówki oświatowe	Jednostki organizacyjne wymienione w Ustawie o systemie oświaty tj. przedszkola, szkoły, placówki oświatowo-wychowawcze, w tym szkolne schroniska młodzieżowe, umożliwiające rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego; poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania; placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne, kolegia pracowników służb społecznych.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU2017000059/O/D20170059.pdf [dostęp: 31.10.2018]
12	Przygotowanie pedagogiczne	W polskim systemie uprawnień do nauczania w szkołach publicznych przygotowanie pedagogiczne oznacza nabycie umiejętności pedagogicznych zapewniające prawidłowe nauczanie i sprawowanie opieki w oświacie. O posiadaniu przygotowania pedagogicznego świadczy dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez uczelnię, dyplom ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli lub świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19820030019/U/D19820019Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]

13	System oświaty	Ustanowiona przez państwo polskie struktura organizacyjna zapewniająca w szczególności realizację prawa do nauki poprzez kształcenie, wychowanie i opiekę. Obejmuje on publiczne i niepubliczne żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne, policealne, artystyczne oraz inne szkoły specjalne i placówki oświatowo-wychowawcze oraz opiekuńcze. Do systemu oświaty nie zalicza się szkół wyższych (uczelni).	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU2017000059/U/D20170059Lj.pdf [dostęp: 31.10.2018]
14	Wychowanie	Całokształt procesów i oddziaływań zachodzących w toku wzajemnych relacji między dwiema osobami, pomagających im rozwijać własne człowieczeństwo.	Milerski B., Śliwerski B.: Pedagogika. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.